

Proxecto de Dinamización da Lingua Galega

Curso 2022/2023

IES Pazo da Mercé

Índice

1. Contextualización.....	1
1.1. A situación do profesorado.....	1
1.2. A situación do alumnado.....	2
1.3. A situación lingüística do centro.....	2
1.4. A distribución lingüística curricular no centro.....	3
2. Composición do Equipo de Dinamización da Lingua Galega (EDLG).....	3
3. Obxectivos xerais da programación.....	5
3.1. Intervención na contorna sociolingüística do centro.....	5
3.2. Intervención na situación do profesorado.....	5
3.3. Intervención na situación do alumnado.....	5
3.4. Intervención na situación lingüística do centro.....	6
4. Actividades e distribución temporal.....	7
4.1. Actividades de dinamización da lingua galega e distribución temporal.....	7
5. Outras actuacións.....	11
5.1. Publicacións en colaboración coa biblioteca.....	11
6. Avaliación.....	12

1. Contextualización

O IES Pazo da Mercé das Neves é un centro que se nutre de alumnado eminentemente de zonas rurais e dalgúns núcleos urbanos pequenos do propio concello así como tamén dos de Arbo, Salvaterra de Miño e Pontearreas. Son concellos en que o galego, xeralmente, ten unha presenza notoria (As Neves ten un 65,45% de persoas galegofalantes; Arbo, 60,05%; Salvaterra de Miño, 63,66%; e Pontearreas, 40,74%).

Agora ben, aínda que o alumnado do centro ten a oportunidade de vivir en contextos galegófonos, tamén é certo que a presión da falla da transmisión xeracional que provoca a existencia de prexuízos e a escasa presenza do galego en espazos clave como poden ser os medios de comunicación (e a escasa sensibilidade e fomento do uso do galego no CEIP das Neves de onde vén a maior parte do alumnado e do propio IES Pazo da Mercé) están a funcionar de elementos castelanizadores.

1.1. A situación do profesorado

O profesorado, en xeral, salvo algunha excepción, non presenta especiais problemas para usar a lingua galega nin especial oposición para que se fagan actividades en prol do galego. O equipo directivo, pola súa parte, tamén é especialmente sensíbel ao fomento do galego unha vez que coñece á perfección cal é a lingua ambiental do alumnado. Agora ben, neste centro existe unha porcentaxe considerábel que provén das cidades de Ourense e de Vigo e adoita ter, como lingua habitual e vehicular o castelán.

1.2. A situación do alumnado

Aínda que o galego non é a lingua habitual de todo o alumnado, existe unha porcentaxe que o ten e que o fala como lingua habitual na casa. Porén, parte dese alumnado chega á parada do autobús ou ao centro e fala cos e coas demais en castelán.

En canto ás actitudes lingüísticas explícitas, salvo excepcións moi illadas, son positivas ou incluso moi positivas. Non o son tanto as actitudes lingüísticas implícitas (aquelas que deberían demostrar a eliminación de prexuízos para falar, con normalidade, a lingua coas persoas da súa idade e incluso defendela como o seu idioma propio). Como centro raiano, o alumnado (con persoas incluso que son froito de matrimonios transfronteirizos con Portugal) sabe das posibilidades de comunicación da lingua galega por Portugal e na lusofonía mais adoitan esconder esa condición e non acaban por valorala na súa xusta medida e transmitírllela aos e ás demais.

O alumnado que fala menos galego adoita ser o que pertence aos niveis máis baixos. O alumnado que chegan dos centros de primaria adoita falar máis castelán ca os que están en niveis máis altos. Esta situación demostra a falta de fomento do equilibrio das dúas linguas no ensino primario

A porcentaxe de alumnado estranxeiro é moi pequena e adoita integrarse moi rápido na aprendizaxe da lingua galega pola continua exposición á que están sometidos. Salvo situacións moi especiais, durante os anos de exención adoitan adquirir un nivel aceptábel para entender, falar, ler e mesmo escribir

1.3. A situación lingüística do centro

Ademais de todo o que xa ficou dito sobre o profesorado e o alumnado, faltaríanos indicar os hábitos lingüísticos do resto da comunidade educativa PAS (servizo de Secretaría, Conserxaría, Limpeza e Cafetaría). A nivel administrativo, usan o galego con lingua normal e habitual na escrita. A nivel oral, a Secretaría usa o galego de forma, practicamente exclusiva; a Conserxaría e a Limpeza, a un 50%; e a Cafetaría nunha porcentaxe que reparte entre 65% galego e 45% castelán.

1.4. A distribución lingüística curricular no centro

Cumpre co exixido no **Decreto 79/2010, do 20 de maio, para o plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia**, é dicir: as materias de lingua impártense no idioma de referencia; en galego as materias de Ciencias Sociais, Xeografía e Historia, Ciencias da Natureza e Bioloxía e Xeoloxía; e en castelán as materias de Matemáticas, Tecnoloxías e Física e Química. Nas demais materias é o centro quen ten e cumpre a responsabilidade de garantir un reparto equitativo entre as que se imparten en galego ou en castelán.

2. Composición do Equipo de Dinamización da Lingua Galega (EDLG)

Conforme o disposto no Decreto 79/2010, do 20 de maio, para o plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia, no seu artigo 15, constitúese no IES Pazo da Mercé d'As Neves o Equipo de Dinamización da Lingua Galega, co fin de crear un programa de actividades que favorezan o emprego da lingua galega no traballo diario do centro. Está formado polas persoas que a seguir se citan:

- **Representantes do profesorado:**

- Fernando Groba Bouza
- Elena Rodríguez Pérez
- Lucía García Jartín
- Miriam Sánchez López
- Sandra Gil Álvarez
- Montserrat Santos Barroso
- Montserrat Puíme Sabugueiro

- **Representantes do alumnado:**

- Brais Durán Riveiro
- Cristian Elizalde Rocha
- Ainhoa Ramos Moreira
- Noa Alonso Suárez
- Iris Alonso Suárez

- Manuel Groba Iglesias
- Carla Fontán Sousa
- Carla Gonzalez Soto
- Rodrigo Correira Cuntín
- Diego Correira Cuntín
- Nazaré Martínez Covelo
- Lucy Marínez Valiño
- Saray Martínez Valiño
- Mauro Cambra González

3. Obxectivos xerais da programación

3.1. Intervención na contorna sociolingüística do centro

- a) Promover a interacción entre a escola e o seu contorno para facer máis rendibles os recursos e os esforzos destes dous ámbitos a prol da normalización da lingua.
- b) Colaborar no desafío e realización de iniciativas dinamizadoras que poidan presentar outras entidades alleas ao centro (concello, asociacións ...).
- c) Potenciar o coñecemento e a valoración da cultura tradicional galega e local
- d) Traer referentes da zona que usen o galego a falar de temas de interese.

3.2. Intervención na situación do profesorado

- a) Reforzar o uso do galego entre os docentes e nas relacións escolares en xeral.
- b) Informar ao profesorado sobre as ferramentas lingüísticas que poidan facilitar a utilización do galego nas aulas.
- c) Asesorar os membros do claustro sobre as dúbidas que poidan xurdir no emprego da nosa lingua.
- d) Concienciar os docentes sobre a importancia que teñen como axentes transmisores no proceso de dinamización da lingua galega.

3.3. Intervención na situación do alumnado

- a) Procurar que a mellora da competencia no idioma galego repercuta de forma efectiva na súa concepción do galego como lingua para os usos cultos e elevados do idioma e no seu coñecemento da variedade estándar.
- b) Promover o emprego da lingua galega nas tecnoloxías da información e da comunicación.
- c) Fomentar a colaboración dos/as alumnos/as, facendo da normalización lingüística un obxectivo que actúe tamén como nexo nas relacións persoais.
- d) Potenciar a dimensión lúdica do idioma mediante a organización de actividades motivadoras.
- e) Promover actitudes que incidan na dimensión comunicativa e instrumental da lingua galega en relación con contextos vivos, dándolle un protagonismo central á oralidade.

3.4. Intervención na situación lingüística do centro

- a) Reforzar a utilización do galego en todos os ámbitos da vida escolar (entre o alumnado, o profesorado, o persoal de administración e servizos ...).
- b) Incidir na información e na explicación argumentada e científica dirixida aos membros da comunidade escolar (alumnado, profesorado, persoal non docente e familias) para vencer prexuízos cara ao galego e para promover actitudes favorables.
- c) Sensibilizar as familias sobre as vantaxes de que os seus fillos/as coñezan a lingua galega, así como da conveniencia de que a adquiran de forma temperá, como mellor garantía para que se instalen nela de xeito adecuado e poidan despois acceder a outros idiomas.
- d) Fomentar o cumprimento da lexislación sobre o uso da lingua galega no ensino non universitario.

4. Actividades e distribución temporal

4.1. Actividades de dinamización da lingua galega e distribución temporal

O equipo de DLG seguirá a traballar en estreita colaboración co Departamento de Lingua Galega e coa biblioteca do centro, tomando como referencia as actividades realizadas en cursos anteriores, tendo en conta a avaliación destas e as suxestións recollidas polos diferentes departamentos na memoria final. Daráselle continuidade a aquelas que foran valoradas positivamente, xa que se procura como obxectivo primordial a maior participación posible nas actividades programadas.

Recollemos aquí actividades (á maioría decidimos darlle continuidade por resultar moi satisfactorias en cursos pasados e porque consideramos continúan a ser necesarias para acadar os obxectivos). Amais, algunhas delas vencéllanse a celebracións que son anuais (o grao de explicación de cada actividade depende do desenvolvida que estea nesta altura do curso tan inicial a nivel organizativo:

- *Celebración do Samaín a través dun concurso de microrelatos audiovisuais. Lugar: a sala de usos múltiples. Obxectivos:*
 - Fomentar a colaboración dos alumnos/as, facendo da normalización lingüística un obxectivo que actúe tamén como nexos nas relacións persoais.
 - Potenciar a dimensión lúdica do idioma mediante a organización de actividades motivadoras.
 - Potenciar o coñecemento e a valoración da cultura tradicional galega e local.
 - Reforzar a utilización do galego en todos os ámbitos da vida escolar (entre o alumnado, o profesorado, o persoal de administración e servizos ...).
- *Impulsar a bitácora do EDLG*
(<https://dinamizaiespazodamerce.wordpress.com/>). **Obxectivos:**

- Promover o emprego da lingua galega nas tecnoloxías da información e da comunicación.
- Informar o profesorado sobre as ferramentas lingüísticas que poidan facilitar a utilización do galego nas aulas.
- Incidir na información e na explicación argumentada e científica dirixida aos membros da comunidade escolar (alumnado, profesorado, persoal non docente e familias) para vencer prexuízos cara ao galego e para promover actitudes favorables.
- *Conmemoración do Día Internacional para a eliminación da violencia de xénero.* Creación dun programa podcast con temática feminista.

Obxectivos:

- Procurar que a mellora da competencia no idioma galego repercuta de forma efectiva na súa concepción do galego como lingua para os usos cultos e elevados do idioma e no seu coñecemento da variedade estándar.
- *Conmemoración do día de San Valentín mediante a exposición de cartas de amor.* **Obxectivos:**
 - Fomentar a colaboración dos alumnos/as, facendo da normalización lingüística un obxectivo que actúe tamén como nexos nas relacións persoais.
 - Potenciar a dimensión lúdica do idioma mediante a organización de actividades motivadoras.
 - Potenciar o coñecemento e a valoración da cultura tradicional galega e local.
 - Reforzar a utilización do galego en todos os ámbitos da vida escolar (entre o alumnado, o profesorado, o persoal de administración e servizos ...).
- *Conmemoración do Día da lingua materna (21 de febreiro).* Celebrarase un concurso audiovisual relacionado con experiencias lingüísticas do alumnado. **Obxectivos:**

- Procurar que a mellora da competencia no idioma galego repercuta de forma efectiva na súa concepción do galego como lingua para os usos cultos e elevados do idioma e no seu coñecemento da variedade estándar.
- Sensibilizar as familias sobre as vantaxes de que os seus fillos/as coñezan a lingua galega, así como da conveniencia de que a adquiren de forma temperá, como mellor garantía para que se instalen nela de xeito adecuado e poidan despois acceder a outros idiomas.
- *Commemoración do Día de Rosalía (24 de febreiro)*. Faranse varias actividades coordinadas coa Biblioteca e co Departamento de música.

Obxectivos:

- Procurar que a mellora da competencia no idioma galego repercuta de forma efectiva na súa concepción do galego como lingua para os usos cultos e elevados do idioma e no seu coñecemento da variedade estándar.
- Potenciar a dimensión lúdica do idioma mediante a organización de actividades motivadoras.
- *Día das Letras Galegas (17 de maio)*. Levaranse a cabo actividades de divulgación sobre a figura e a obra do homenaxeado no 2023, Francisco Fernández del Riego. **Obxectivos:**
 - Fomentar o cumprimento da lexislación sobre o uso da lingua galega no ensino non universitario.
 - Reforzar o uso do galego entre os docentes e nas relacións escolares en xeral.
 - Potenciar a dimensión lúdica do idioma mediante a organización de actividades motivadoras.
 - Concienciar os docentes sobre a importancia que teñen como axentes transmisores no proceso de dinamización da lingua galega.

- Encontro cunha escritora (por concretar). Actividade relacionada co 8 de marzo, Día da Muller. **Obxectivos:**
 - Fomentar a colaboración dos alumnos/as, facendo da normalización lingüística un obxectivo que actúe tamén como nexos nas relacións persoais.
 - Potenciar a dimensión lúdica do idioma mediante a organización de actividades motivadoras.
 - Reforzar a utilización do galego en todos os ámbitos da vida escolar (entre o alumnado, o profesorado, o persoal de administración e servizos...).
 - Traer referentes da zona que usen o galego a falar de temas de interese.

- Encontros con escritores (por concretar). **Obxectivos:**
 - Fomentar a colaboración dos alumnos/as, facendo da normalización lingüística un obxectivo que actúe tamén como nexos nas relacións persoais.
 - Potenciar a dimensión lúdica do idioma mediante a organización de actividades motivadoras.
 - Reforzar a utilización do galego en todos os ámbitos da vida escolar (entre o alumnado, o profesorado, o persoal de administración e servizos...).
 - Traer referentes da zona que usen o galego a falar de temas de interese.

5. Outras actuacións

5.1. Publicacións en colaboración coa biblioteca

Os novos membros do equipo intentarán manter a plena colaboración coas publicacións do centro que xa se veñen realizando, como:

- a) *O monte nace na escola* (<https://omontenacenaescola.wordpress.com/>).
Bitácora compartida entre o concello d'As Neves e os centros educativos do concello.
- b) *Club de lectura* (<http://clubdelecturaiespazodamerce.blogspot.com/>).
- c) Publicación na bitácora do EDLG das creacións literarias do alumnado e profesorado do centro que participan nos diferentes certames que se organizan.
- d) Outras publicacións: Ademais das publicacións anteriores, o EDLG colabora na elaboración, corrección dos textos e impresión de todas as publicacións que se fagan no centro e estean redactadas en galego.

Obxectivos:

- Asesorar os membros do claustro sobre as dúbidas que poidan xurdir no emprego da nosa lingua.
- Fomentar a colaboración dos alumnos/as, facendo da normalización lingüística un obxectivo que actúe tamén como nexos nas relacións persoais.

Potenciar a dimensión lúdica do idioma mediante a organización de actividades motivadoras.

6. Avaliación

O Equipo de Dinamización da Lingua Galega reunirse de forma ordinaria unha vez por mes para estudar a marcha das actividades programadas; e de forma extraordinaria, as veces que se precisen.

Ao longo do curso cabe a posibilidade de que se poidan modificar actividades propostas por atrancos na súa realización ou outras causas. Pola contra, poden organizarse outras actividades, non incluídas no plan, que poidan xurdir e sexa posible a súa realización. Ao final do curso levarase a cabo unha avaliación das actividades realizadas e os seus resultados.

As Neves, 16 de outubro de 2022

A COORDINADORA

A DIRECTORA

Montserrat Puíme Sabugueiro

María Dolores Galván Bretaña

•